

Sygn. akt: III U 1005/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 lutego 2014 r. w O.

sprawy z odwołania M. M. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. M. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 6 czerwca 2013r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. M. (1) prawo do emerytury od 1.05.2013r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

M. M. (1) wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 06.06.2013r., znak (...), odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury. Odwołujący uważał, że spełnił wszystkie warunki do przyznania emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. Organ emerytalny stwierdził, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek do nabycia prawa do emerytury, gdyż nie udokumentował wymaganego 15 -letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wobec czego wydano zaskarżoną decyzję odmowną.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 07.05.2013r. w Oddziale Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w P. Inspektoracie w M. M. M. (1) (ur. (...)) złożył wniosek o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Rozpatrując wniosek o emeryturę Oddział ZUS uznał za udowodniony na dzień 01.01.1999r. okres pracy odwołującego wynoszący 24 lat i 12 dni okresów składkowych oraz 1 rok i 18 dni okresów nieskładkowych, tj. łącznie 25 lat, 1 miesiąc ogólnego stażu pracy.

Po analizie zgromadzonej w aktach dokumentacji ustalono także, że na dzień 01.01.1999r. odwołujący nie udokumentował żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach. Do pracy w szczególnych warunkach Oddział ZUS nie uwzględnił żadnego okresu pracy odwołującego gdyż nie przedstawił on żadnego świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W szczególności organ rentowy nie uznał okresów pracy odwołującego w (...) i UP (...) w okresie od 4.09.1971r. do 31.07.1979r., w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 25.09.1980r. do 30.06.1992r. Organ rentowy nie uwzględnił ponadto okresu służby wojskowej odwołującego w okresie od 25.10.1972r. do 16.10.1974r.

Biorąc pod uwagę powyższe Oddział ZUS stwierdził, że M. M. (2) nie spełnia przesłanek do nabycia prawa do emerytury według przepisów art. 184 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ do dnia 01.01.1999r. nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Dlatego też oddział ZUS decyzją z dnia 6.06.2013r. odmówił odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury.

W nawiązaniu do ww. decyzji, odwołujący złożył w dniu 02.10.2013r. w Sądzie Okręgowym w Ostrołęce dodatkowe dokumenty w postaci pisma (...)” w W. z dnia 10.04.1975r. i 14.04.2013r., zaświadczenia (...) z dnia 3.12.1981r., 2.01.1989r., 22.08.1986r. oraz z 28.09.1988r. na okoliczność pracy w szczególnych warunkach.

Po przekazaniu powyższej dokumentacji organowi rentowemu, pismem z dnia 15.11.2013r. ZUS oświadczył, że przedstawione dokumenty nie wpływają na zmianę stanu faktycznego ustalonego w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

M. M. (1) urodził się w dniu (...) - zgodnie z art. 24 ust 1b ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym w okresie od 1.04.1953r. do dnia 30.06.1953r. przysługuje emerytura w wieku emerytalnym wynoszącym co najmniej 66 lat i 10 miesięcy.

Art. 184 w/w ustawy w związku z §4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ubezpieczonemu przysługują prawo do emerytury jeżeli spełnił łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wymagany wiek emerytalny wynoszący w przypadku mężczyzn 60 lat,
2. nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa,
3. w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1.01.1999r.) udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat w przypadku mężczyzn w tym także 15 letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych po analizie wniosku M. M. (1) uznał, że na dzień 1.01.1999r. zgromadził on okres 25 lat i 1 miesiąc ogólnego stażu pracy w tym 24 lat 12 dni okresów składkowych oraz 1 rok i 18 dni okresów nieskładkowych.

Wymagany wiek emerytalny oraz brak uczestnictwa w Otwartym Funduszu Emerytalnym również nie były kwestionowane przez ZUS.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie były jedynie okresy zatrudnienia odwołującego w szczególnych warunkach, których Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił - w Przedsiębiorstwie (...) oraz (...) Przedsiębiorstwie (...).

Na okoliczność powyższego Sąd prowadził postępowanie dowodowe: z akt emerytalnych odwołującego się, akt pracowniczych, zeznań świadków i odwołującego się.

Sporne okresy pracy odwołującego nie zostały uznane przez ZUS za okresy pracy w warunkach szczególnych gdyż ubezpieczony nie przedstawił żadnego świadectwa wykonywani pracy w szczególnych warunkach. Przedstawione przez M. M. (1) świadectwa pracy z (...) oraz zaświadczenie wystawione przez (...) – przechowawcę dokumentacji pracowniczej po (...) oraz zaświadczenie (...) S.A. o okresach wykonywania prac w szczególnych warunkach w (...) nie były wystarczającymi dowodami pozwalającym organowi rentowemu uznać te okresy za pracę w szczególnych warunkach.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przed Sądem ubezpieczeń możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień o emerytury wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

Na okoliczność pracy odwołującego się w spornych okresach Sąd przesłuchał świadków: R. D. oraz Z. L., a także dopuścił dowód z przesłuchania odwołującego w charakterze strony.

Świadek **R. D.** zeznał, że pracował razem z M. M. (1) w (...). Świadek pracował w okresie od 1970 do 1979r. w charakterze montera rurociągów i konstrukcji stalowych. W okresie swojego zatrudnienia pracował wraz z odwołującym na czterech różnych budowach, tylko w innych brygadach. Stanowiska pracy świadka i odwołującego pomimo innych zespołów były bardzo blisko siebie i jak twierdził świadek odwołujący pracował jedynie kilka metrów od niego na niższym poziomie. Świadek dodał, że wraz z odwołującym w trakcie zatrudnienia mieszkali oraz uczęszczali wspólnie na stołówkę. Zgodnie z zeznaniami świadka odwołujący pracował jako monter konstrukcji stalowych, a pracę swoją wykonywał na wysokościach. Praca związana była z budową elektrowni i była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy a często także w godzinach nadliczbowych oraz w święta. Wszystkie czynności jakie wykonywał odwołujący był związane z pracą montera konstrukcji stalowych. Świadek dodał, że wraz z odwołującym pracował przy kilku budowach min w O., (...), B. oraz w Alergii.

Świadek **Z. L.** zeznał, że wraz z odwołującym pracował w (...) Przedsiębiorstwie (...). Świadek pracował w latach 1977 do 1993 jako operator koparki. Świadek wraz z odwołującym pracował na budowie w S. przy oczyszczalni ścieków, a także na Z. Z.. Zgodnie z zeznaniami świadka odwołujący pracował w przybliżonym okresie jego zatrudnienia jako operator koparek jedno-naczyniowych. Zakład w którym pracowali zajmował się kanalizacją, ściekami oraz wykopami wodnymi. Świadek był obecny przy pracy odwołującego i potwierdził, że wykonywał on pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Odwołujący pracował przy robotach ziemnych - w głębokich wykopach ok. 6- 9 metrów. Jego praca polegała nie tylko na kopaniu, także na ładowaniu ziemi przy użyciu koparki. W związku z bardzo dużym nakładem pracy często pozostawali w pracy - poza normalnym czasem pracy. Świadcowi również nie wystawiono świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, gdyż zakład pracy nie wystawiał ich wszystkim pracownikom.

Przesłuchiwany w charakterze strony odwołujący się M. M. (1) zeznał, że w okresie zatrudnienia w zakładzie (...) pracował jako monter konstrukcji stalowych i była to praca na wysokościach. Pracował przy budowie elektrowni m.in. w O. - gdzie wykonywał na wysokościach konstrukcje metalowe, rurociągi. Pracował również przy budowie elektrowni w G. i B. oraz przy budowie huty w Hucie (...). Pracę w tym charakterze wykonywał przez 10 lat do 1982 roku – często w godzinach nadliczbowych a nawet w niedziele. Następnie po zakończeniu pracy przez krótki okres pracował w (...) Zakładzie (...), a następnie w (...) czyli (...) Przedsiębiorstwie (...) w W. jako operator sprzętu ciężkiego. Praca polegała na obsłudze koparek jednonaczyniowych i robotach ziemnych przy ich użyciu, odwołujący zeznał, że

zajmował się kanalizacją, wodociągami oraz oczyszczalniami - jego specjalizacja polegała na pracy przy głębokich wykopach w granicach 6 do 7 metrów. Profilem firmy były prace budowlane ze specjalizacją w wykopach, a obszarem jej działalności była W. i okoliczne miasta.

Zdaniem Sądu w/w dowody osobowe w postaci zeznań świadków oraz odwołującego się w całości zasługują na wiarę, gdyż są one spójne, logiczne, wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają oraz korelują z dokumentacją zawartą w aktach osobowych odwołującego i aktach emerytalnych.

Wszyscy przesłuchani w sprawie świadkowie pracowali z odwołującym w spornych okresach. Świadczyli pracowali na identycznych stanowiskach co M. M. (1) - najpierw jako monter konstrukcji stalowych (świadek R. D.) jak i operator koparek jedno-naczyniowych (świadek Z. L.). Świadczyli z racji wspólnej pracy i zajmowanych stanowisk mieli możliwość i okazje poznać charakter pracy odwołującego jego zadania i mieli wiedzę co do rzeczywiście wykonywanych czynności przez odwołującego się.

Zeznania świadków i samego odwołującego tym bardziej są wiarygodne, gdyż znajdują swoje potwierdzenie w dokumentacji osobowej M. M. (1). Z dokumentacji osobowej ubezpieczonego wynika, że był zatrudniony w PMEiUp (...) jako monter (...) stalowych (świadczenie pracy, karty obiegowej zmiany, deklaracji nr 75/M/79, orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do pracy, zaświadczenia kwalifikacyjnego) oraz jako maszynista koparek jednomaszynowych w (...) (świadczenie pracy, karty obiegowe zmiany, umowy o pracę, skierowanie do pracy, wypowiedzenia umowy o pracę, podanie o przyjęcie do pracy).

Sąd w oparciu o powyższe ustalił, że w okresie od 4.09.1971r. do 31.07.1979r. był zatrudniony w (...) i w okresach od 5.12.1971r. do 24.10.1972r., 14.11.1974r. do 7.03.1977r., 22.03.1977r. do 3.10.1978r., 10.11.1978r. do 27.12.1978r. oraz od 31.12.1978r. do 31.07.1979r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę montera urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokościach, które to stanowisko zgodnie z **Działem V poz. 5 Wykazu A** stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze zaliczył do pracy w szczególnych warunkach w łącznym wymiarze **5 lat 5 miesięcy i 13 dni**.

Ponadto Sąd ustalił, że w okresie od 25.09.1980r. do 30.06.1992r. M. M. (2) wykonywał pracę maszynisty ciężkich maszyn budowlanych, które to stanowisko zgodnie z **Działem V poz. 3 wykazu A** stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze zaliczył do pracy w szczególnych warunkach w wymiarze **11 lat 9 miesięcy i 6 dni**.

Odnośnie przerwy w zatrudnieniu ze względu na służbę wojskową - judykatura wskazuje, że w zakresie zatrudnienia żołnierz czynnej służby wojskowej jest pracownikiem wykonującym pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jeśli wykonywał ją w taki sam sposób (stale i w pełnym wymiarze czasu pracy) przed powołaniem do służby i do zatrudnienia tego powrócił po jej zakończeniu w przepisany terminie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24.05.2012 r., II UK 265/11, LEX nr 1227192, podobnie: wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 01.08.2012 r., III AUa 612/12, LEX nr 121386). M. M. (1) został powołany do służby wojskowej będąc na stanowisku montera konstrukcji stalowych, a po jej zakończeniu wrócił na to samo stanowisko. W przypadku odwołującego doliczenie okresu niespełna 2 letniej służby wojskowej do okresu pracy w warunkach szczególnych było niekonieczne, gdyż nie wpłynęłoby w żaden sposób na zasadność odwołania.

Po zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach powyższych okresów pracy odwołującego w (...) oraz (...) Sąd uznał, że odwołujący na dzień 1.01.1999r. udowodnił minimum 15 letni staż pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący się spełnił też wszystkie pozostałe przesłanki warunkujące nabycie uprawnień do emerytury, wynikające z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a których organ emerytalny nie

kwestionował. Na dzień 01.01.1999r. udowodnił bowiem wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, w dniu (...). osiągnął wiek 60 lat i nie przystąpił do OFE.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w oparciu o art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję ZUS z dnia 6.06.2013r. i przyznał M. M. (2) prawo do emerytury począwszy od dnia 1.05.2013 r., tj. pierwszego dnia miesiąca, w którym ubezpieczony złożył wniosek.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego co do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (wyrok SN z dnia 28.04.2010r., II UK 330/09, LEX 604220).

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dowodami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w spornych okresach jako pracy w szczególnych warunkach. Dopiero na etapie postępowania sądowego odwołujący za pomocą zeznań świadków i akt pracowniczych wykazał, że faktycznie wykonywał prace monter konstrukcji metalowych jak i operatora ciężkich maszyn budowlanych co pozwoliło na zaliczenie spornych okresów do pracy w szczególnych warunkach.

Z tych względów Sąd w punkcie 2 wyroku stwierdził brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.